

Eesti Naisteühenduste Ümarlaud on tutvunud Sotsiaalministeeriumi poolt 14.01.2019 esitatud muudatusettepanekutega eelnõule 683 SE. Kahjuks peame tõdema, et muudatustes ei ole arvestatud ei ENÜ ega enamiku teiste eelnõu kohta arvamust avaldanud organisatsioonide põhimõttelisi seisukohti.

Lahendamata on endiselt järgmised põhiprobleemid:

1. Eelnõu lähtub ekslikust eeldusest, et organisatsiooni/asutuse nais- ja meestöötajate keskmiste palkade erinevuse suurus, mis leitakse väljamaksetelt arvatatud maksude alusel, on seotud nais- ja meestöötajate erineva tasustamisega sama ja võrdväärse töö eest ehk töandja poolse diskrimineerimisega.
2. Üheski Eestis kehtivas seaduses, määruuses või eeskirjas ei ole konkreetselt sätestatud naiste ja meeste võrdse tasustamise põhimõtte järgimise nõuet või seda, milles see väljendub. Üheski kehtivas seaduses ei ole sõnaselget nõuet maksta ei sama ega võrdväärse töö puhul ühesugust palka ainult seetõttu, et töid teevad vastassoost isikud. Seetõttu pole selge, mille üle hakkab Tööinspeksioon teostama riiklikku ja haldusjärelevalvet.
3. Seaduse tasandil on eelnõus määramata kriteeriumid, mille alusel võib Tööinspeksioonil tekkida põhjendatud kahtlus, et töandja ei maksa sama ja võrdväärse töö eest naistele ja meestele võrdset tasu ehk diskrimineerib ühest või teisest soost töötajaid. EL õiguse kohaselt on ainult kohus (Eestis ka töövaidluskomisjon) pädev otsustama, kas tööde tasustamisel on rikutud diskrimineerimise keeldu.
4. Eelnõus kavandatud massandmetöötlus on dubleeriv ja töandjaid eksitav. Enam kui 80 % avaliku sektori töötajate kohta on organisatsioonipõhiselt juba praegu kõik andmed nais- ja meeste kohta olemas ja analüüsivad teenistusgruppide lõikes
5. Eelnõu 683 SE ei vasta õigusloomes kehtivale võrdse kohtlemise põhimõttele, sest kavandatud muudatused:
 - rakenduvad ainult avaliku sektori töötajatele ja töandjatele (ehk viiendikule tööhõives olevatest töötajatest);
 - jätavad mõjuulatusest välja võlaõiguslike lepingute alusel töötavad isikud;
 - kohtlevad erinevalt avaliku sektori organisatsioone, sest Asendustäitmise ja sunniraha seaduse §5 kohaselt ei saa sunnivahendit rakendada riigiasutuste/valitsussektori suhtes;
 - kohtlevad erinevalt riigiasutusi, kehtestades osadele ministeeriumidele ebaproportsionaalselt suuri kohustusi (Kaitseministeerium ja Siseministeerium);
 - soolise palgaerinevuse arvnäitaja avaldamine kodulehel asetab avaliku sektori äriettevõtted/organisatsioonid võrreldes erasektori organisatsioonidega ebavõrdsesse olukorda.
6. Eelnõud tutvustati avalikkusele kui töandjate jaoks nende kohustuste täitmist tehnoloogiliste lahenduste abil mugavamaks muutvat. Tegelikuses on eelnõu töandjatele lisanud bürokraatikke nõudeid, mida nad peavad täitma oma ressurside arvelt ja mis on rangemad teistes EL liikmesriikides rakendatavatest meetmetest ning Euroopa Komisjoni soovitustest. Muudatusettepanekud lisavad selliseid kohustusi veelgi juurde, nõudes näiteks erinevate mitterahaliste soodustuste ümberarvutamist selleks, et võrrelda naistöötajatele antud soodustuste keskmise maksumuse osakaalu meestöötajatele antud soodustuste keskmisest näitajast jms.
7. Eelnõu seletuskiri ei vasta muudetud eelnõu tekstile, mis takistab eelnõu elluviimist rakendajate poolt.

Eeltoodut arvestades teeme ettepaneku mitte kiirustada eelnõu vastuvõtmisega.

EESTI NAISTEÜHENDUSTE ÜMARLAUD

- Veelkord tuleks põhjalikult analüüsida võrdõigusvoliniku, sotsiaalministeeriumi ja tööinspektsiooni ülesannete dubleerimise otstarbekust ja uue andmekogu loomise vajalikkust.
- Eelnõule tuleks teha sõltumatu juriidiline analüüs ja ka täielik mõjude analüüs.
- Prognoosida tuleks vajalikud kulud avaliku sektori tööandjatele lisanduva halduskoormuse katmiseks ning alatasustatud töötajagruppide palkade tõstmiseks.
- Koostada tuleks uus seletuskiri.
- Põhimõtteliselt pooldame sellise uue lahenduse leidmist, mille järgimiseks oleks võimekus ja valmisolek ka tööandjate poolt.

Ettepanekud on läbi arutatud ENÜ volitatud esindajate koosolekul 19. jaanuaril 2019, kus neid toetasid kõigi osalenud ENÜ liikmesorganisatsioonide esindajad, v.a. SDE naiskogu Kadri ja Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskuse esindajad.

Lugupidamisega

Harda Roosna
ENÜ eesistuja

Eha Reitelmann
ENÜ peasekretär